No. 1821 Zaterdag 23 November 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De roode vlam.

I.

Schrik en verlamming heeft de regeerende vorsten, angst en ontzetting de volkeren aangegrepen, toen het vorig jaar Maart de Russische troon wankelde en het oproer, in St. Petersburg's straten uitgebroken, zich weldra over het onmetelijk rijk verbreidde, het vorstenhuis verjoeg en een nog woedenden burgeroorlog ontketende. Ofschoon de revolutie toen nog slechts in haar begin was, werd er door enkele verziende geesten reeds gewezen op het groote gevaar, dat deze giftige woekerplant, naar andere landen van Europa overgebracht, een gunstigen voedingsbodem zou vinden om welig op te schieten.

De lange oorlogsduur werd vooral aangewezen als de groote factor, die vruchtbaarheid aan dezen bodem verleende.

Meer dan anderhalf jaar houdt het revolutiemonster den Russischen chaos in zijn klauwen omklemd, zwaait het de oproervaan omhoog en werpt steeds nieuw voedsel in de roode vlam, die verwoesting en vernieling aanbrengt, overal waar haar zengkracht reikt. Sinds den dag, dat de Bolsjewiki den scepter zwaaien in het land der raadselen en hun bloedvlag hebben geplant op het regeeringskasteel, heeft Rusland geen rustig uur meer gekend en het is allerdroevigst een rampschouw over deze beide [illegible]

De burgeroorlog eischt dagelijks bloed; moordpartijen, rooverij en plundering werken een algemeene onveiligheid in de hand; de schrik voor de massa, die gemeene zaak maakt met de dragers der bajonetten, de heerschende overweldiging ontwikkelen de kiemen van een opstand, om welke krachtig te dempen bloedige straatgevechten worden geleverd, waarin de burger tegen zijn landsbroeder strijdt en hem het leven beneemt. Gemis aan discipline is oorzaak van fusillades in het wild, buiten alle rechtsproces om; kortom de Septembermoorden der groote Fransche revolutie herleven. Het schrikbarend gebrek aan levensmiddelen is reden van ondervoeding en ondermijnt de volkskracht; onhygiënische toestanden, besmettelijke ziekten als cholera en pest grijpen duizenden slachtoffers in hun vangarmen; de dood dwaalt in de huizen en op straat rond, de maatschappij ligt geheel ontwricht en uit haar voegen gerukt. Geen organiseerend talent is meester over het stakende werkvolk, vermag de lamgeslagen nijverheid op te heffen en het gestremde verkeer te herstellen. De staatsgelden worden verkwist en gestolen, de algemeene schuld hoopt zich op en de onbetrouwbaarheid der ambtenaren maakt een toezicht op het beheer onmogelijk. Allerlei wetten en uitgevaardigde decreten, plotseling ingetrokken en daarop weer geldig verklaard, maken de verwarring nog grooter en het openbare leven onhoudbaar. Vorsten zijn verbannen of vermoord en de hoogere standen vluchten uit het land, have en goed achterlatend.

Ziedaar de toestand, waarin het Russische volk nu ruim achttien maanden zijn ellendig bestaan heeft doorworsteld. De geest der Fransche omwenteling is door dat land gevaren en dezelfde treurige verschijnselen van 1789 spelen zich ook thans af, ja, volgens de „World" was de groote Fransche revolutie slechts kinderspel bij hetgeen de menschheid thans in Rusland te aanschouwen krijgt.

En niet in Rusland alleen! Want de geestelijke besmetting houdt niet stand bij de grenzen van het oude Czarenrijk. Het roode vuur is overgeslagen naar Oost en West en vindt ook in het Zuiden licht-ontvlambare brandstof. In Duitschland, Oostenrijk, Noorwegen, Zweden, Denemarken en Holland laait de vlam reeds op en tast den schroeienden omtrek aan.

Het Socialisme, dat te Stockholm in alle stilte zijn plannen heeft uitgewerkt, dat de ineengestorte „internationale" weer wil opbouwen, maakt een handig gebruik van de droevige tijdsomstandigheden; het tracht de algemeene ontevredenheid uit te buiten om alle bestaande maatschappelijke orde omver te werpen en op dien puinhoop het teeken van zijn brute macht te planten. Is het niet of Da Costa zijn „Vrijheid"ode voor deze dagen geschreven heeft?

Het oproer heeft zich door de volken
Als een verslindend vuur verspreid!
Een woeste kreet heeft de volken
Zijn daverenden galm verbreid!
Een leus van waanverstand en logen
Verrijst Godlasterend ten hoogen;
En 't zinneloos Europ juicht toe!
't Juicht toe en ziet met gretige oogen
Naar 't uur uit, dat een gruwzaam pogen
Het in den afgrond zinken doe.

* * *

Om Vrijheid schreeuwen die verwaten,
Om Vrijheid, bandloos als de orkaan,
Die uit zijn kerker losgelaten
Een halve wereld doet vergaan.
....
....
Om Vrijheid-koningen te moorden!

Europa ondergaat een revolutionaire crisis, die grootere en wijder strekkende gevolgen zal hebben dan de omwentelingen in 1789, 1830 of 1848. Maar de diepste oorzaken, waaruit elke revolutie wordt geboren, die haar levensrijpheid en stuwkracht geven, zijn steeds dezelfde.

Gaan wij een oogenblik na, welke lang sluimerende doch gistende krachten in 1789 de vreeselijke uitbarsting hebben teweeggebracht; wij zullen dan een parallel kunnen trekken tusschen de geestesrichting toen en nu.

Door de hervorming voorbereid, wortelde diep in het hart des volks de verachting van alle wereldlijk en geestelijk gezag. Deze afkeer werd nog opgedreven door de ongeloovige Encyclopaedisten als Voltaire, Rousseau, Diderot, d'Alembert, Montesquieu e. a. die met bijtenden spot het geloof, de goede zeden, de inrichting der Kerk en de Staatsinstellingen trachtten neer te halen. Het schrikbarend zedenbederf, dat van bovenaf doordruppelde tot in de laatste volksklassen, greep in zulke vormen om zich heen, dat de kracht van den godsdienst haar invloed op de menigte verloor en de machtige hulpmiddelen der Kerk den zwellenden vloed van bederf niet meer vermochten te stuwen. Op een volk, dat zich vrijwillig in den afgrond stort en de reddende hand afstoot, maken de zedelijke grootheden van geloofssterkte en deugdkracht geen indruk meer.

De vrijmetselarij wierp zich op als leidster der revolutie en schreef haar de banen van ontwikkeling voor. Bovendien oefenden de vrijzinnige denkbeelden, die zich in het staatkundig leven van het jeugdige Amerikaansche volk hadden ontwikkeld, een machtige aantrekking uit op de Fransche idealisten.

De voornaamste reden van de diep ingewortelde ontevredenheid lag naast de godsdienstverslapping en zedeloosheid in het absolutisme en de te hoog opgevoerde centralisatie van het vorstelijk gezag. De koning had alle macht in handen en maakte er een grof misbruik van. Hij alleen vaardigde de wetten uit, hief belastingen, beschikte over 's lands financiën, regelde de rechtspraak, benoemde ambtenaren zonder aan iemand verantwoording daarover af te leggen. Hij verzwaarde den drukkenden last op de schouders van zijn volk door de z. g. „lettres de cachet", brieven, waarbij de vorst of zelfs zijn gunstelingen, zonder opgaaf van redenen, burgers van hun vrijheid konden berooven en in de Bastille werpen.

Het volk had niet het geringste aandeel in het bestuur des lands Sedert 1614 waren de Algemeene Staten niet meer bijeengeroepen; het parlement, door Lodewijk XIV gekortwiekt, opgeheven door zijn opvolger, trachtte na zijn herstel de vroegere macht te herwinnen en koos daarom de partij des volks. De bevoorrechting der hoogere standen, die, hoewel weinig belasting betalend, zich te goed deden aan de [illegible] heerschten over het landsvolk, werkte de vorming en aaneensluiting van een derden stand in de hand, die zich ten slotte tot de Nationale Vergadering omschiep.

De revolutie had het koningschap omvergeworpen; de anarchie nam hand over hand toe en openbaarde zich in gruwelijke moordpartijen, plundering en verwoesting. Het verzet in 't leger was niet meer te breken en de ontketende hartstochten des volks, te lang gekneveld en aan den band gehouden, waren niet meer te bedwingen.

Robespierre, Danton en Marat met hun Jacobijnengroep, de „kinderen der Revolutie", beantwoordden ten volle aan de verwachtingen, die men van hen kon koesteren; de bestorming der Tuilerieën, de koningsmoord, aan „Louis Capet" voltrokken en de verwijzing naar het schavot der eigen partijgenooten zetten de kroon op hun revolutionaire daden.

„La révolution," had Vergniaud gezegd, „comme Saturne, dévorera ses propres enfants" 1).

Ook naar buiten sloeg de roode vlam over en in '95 kwamen de Franschen onder groot gejuich der bevolking als „bevrijders" Holland binnengerukt en stichtten er de Bataafsche Republiek; de stadhouder had de vlucht genomen naar Engeland.

Toen de buitenlandsche vorsten begrepen, dat door het overwaaien dier atmosfeer ook hun tronen werden bedreigd, gingen hun de oogen open. De koningen van Pruisen en Oostenrijk teekenden te Pillnitz een declaratie, waarbij zij de revolutie afkeurden en met hun gewapende tusschenkomst dreigden.

Met enkele kleine afwijkingen en schakeeringen onstond de Februari-omwenteling van 1848 in Frankrijk uit dezelfde oorzaken.

Een volgende maal zullen wij den maatstaf van gelijkheid aanleggen bij het beoordeelen van de gronden, die voor de revolutie in een groot gedeelte van Europa den weg hebben gebaand.

1) „De revolutie zal, gelijk Saturnus, haar eigen kinderen verslinden."

HANDELSEERLIJKHEID.

De oorlog heeft behalve aan den moord op miljoenen menschenlevens, de zedelijke ontaarding en verwoesting van duizenden zielen ook nog schuld aan de vergiftiging van onfeilbare eerlijke gewetens. Vóór dezen rampzaligen tijd trof men in de handelswereld een klasse van menschen aan, wier gewetensuitspraken waren ontleend aan de beginselen der rechtvaardigheid, welke als uitvloeisel van de eeuwige, onveranderlijke zedelijkheidswet, gegrift staan in ieder onvervormd verstand. Deze beginselen dienen als leiddraad voor de handelingen van den rechtschapen mensch.

Hebzucht en egoïsme, de zuster-

Het Amerikaansche Rome.

Rome, het middelpunt van Gods dienst, Beschaving en Wetenschap is de stad der zeven heuvelen, de stad des Pausen, de eeuwige en enige stad, door millioenen en millioenen Katholieken van alle Natiën der wereld als Hoofdstad begroet. Ook de Amerikanen erkennen het als middelpunt van den wereldcirkel, welke alle Katholieken over den geheelen aardbol omsluit en in eenheid bewaart. Wie Katholiek wil zijn, moet Roomsch wezen. Buiten de Roomsche Kerk bestaan er geen Katholieken, ook al noemen zij zich zoo. Oud-Katholieken zijn gewezen Katholieken, maar zijn het niet meer, omdat zij zich afscheidden van Rome.

Het Amerikaansche Rome werd zoo genoemd niet om als middelpunt te fungeeren van het Amerikanisme, en een nationaalgodsdienst te stichten, maar juist om in navolging van het Katholieke Rome het brandpunt te worden van Godsdienst, Beschaving en Wetenschap in Amerika.

Op de hoogvlakte buiten Washington hebben de Dominikanen, Franciskanen, Oblaten en de Seculiere Geestelijkheid hun kloosters en studiehuizen gebouwd rond om de Katholieke Universiteit. Ook talrijke Zustershuizen van verschillende Congregaties, stichtten daar hun kweekscholen om de toekomstige onderwijzeressen voor de inrichtingen van hooger onderwijs sommige vakken aan de Universiteit te laten volgen. Om al die kloosters en religieuze huizen met hun kerken en kapellen, om al die kloosterlingen, die daar vrij in hun habijt opgaan naar de Roomsche Universiteit wordt dat gedeelte van Washington het Amerikaansche Rome geheeten. De geleerde Dominikaan, Magister KENNEDY, geeft daar het hoofdvak en verklaart het Katholieke Dogma volgens de Summa van Sint Thomas. Door de glorie, welke uitstraalt van deze Katholieke Universiteit, wordt het hoogtepunt, dat de Katholieke Kerk in Amerika heeft bereikt, hel verlicht.

De jonge Amerikaansche Natie, over geheel de wereld bekend om haar gezond verstand en nuchteren, praktischen kijk op zaken, heeft ook de hooge waarde van den Katholieken Godsdienst leeren kennen. Bewonderenswaardig is de bloei der Katholieke Kerk in Amerika.

Nauwelijks honderd jaren werkzaam in de Vereenigde Staten heeft zij al meer dan een derde der bevolking van de Nieuwe Wereld van haar waarheid overtuigd. Al blijft het kenmerk van Christus' Leer: „Aan de armen wordt het evangelie verkondigd," ook in Amerika bewaard, men vindt er toch ook vele Katholieken onder de hooge en hoogste standen. En dat schijnt op den niet-christen altijd nog meer indruk te maken, dan het keurmerk dat Christus zelf voor Zijne Kerk vaststelde.

Onder de voornaamste staatsambtenaren zoowel als onder de grootste zakenmenschen, onder de hoofdofficieren bij leger en vloot, treft men zeer veel Katholieken aan.

Nergens ter wereld wordt men zoo gesticht door de diepe overtuiging der Geloovigen dan juist in Amerika.

Herhaaldelijk werd mij hierop gewezen door Curaçaoenaars, die in New York verblijven. Door het goede voorbeeld dezer flinke Katholieke mannen voelden zij zich versterkt in hun geloof.

Men heeft een of andere kerk maar binnen te gaan om er altijd Heeren te zien in geloovige aanbidding. De St. Peter in Barclaystreet, in het centrum van de Handelswijk, staat daar bizonder voor bekend. De rijkste bankiers en handelslui komen daar iederen morgen om de H. Mis bij te wonen, of minstens om een kort gebed te doen en een kaars te offeren, vóór zij naar hun zaken gaan; en 's middags doen hun luxe-auto's zonder mankeeren even de kerk aan vóór het naar huis gaan.

Dat hun geloof leeft door hun goede werken, daar weten we hier op Curaçao zelf van mee te spreken, maar men kan het daar ook duidelijk genoeg zien in de ontelbare gestichten voor armen, zieken, weezen, vondelingen, ouden van dagen, en in hunne mooie scholen.

De Katholieke Vereenigingen zijn prachtig georganiseerd en tellen hunne leden bij duizendtallen. Publiek loopen zij, met hun Priester-directeur aan het hoofd, achter hun vaandel in de openbare optochten. De *Holy Name Society*, van de Paters Dominikanen en de *Knights of Columbus* zijn overal verspreid en worden erkend als Maatschappelijke Instelling. Zij hebben zeer veel invloed op het openbare leven der Vereenigde Staten.

Wanneer men als vreemdeling voor het eerst in New York komt, of na een paar dagen plotseling staat midden in het Amerikaansche Rome, kan men zijn oogen nauwelijks gelooven. Men had er vroeger zoo weinig van gehoord, of van wat men vertelde, zoo weinig begrepen, dat men zich van die wereldstad een heel andere voorstelling had gevormd. Men waande den godsdienst op den achtergrond gedrongen en dacht zich den Amerikaan uitsluitend als zakenmensch. Dat is hij niet; hij is oprecht geloovig, een man van diepe overtuiging en vroomen godsdienstzin.

Zoodra men met de boot aanlegt aan een der pieren van Brooklyn, hoort men aan het herhaaldelijk luiden der klokken, dat men is in de *Stad der kerken*, zooals Brooklyn genoemd wordt. Dat imponeert u al aanstonds en maakt u opmerkzaam.

De St. Patrick, de Kathedraal van Kardinaal Farley, de St. Vincent Ferrer der Paters Dominikanen zijn prachtjuweelen van Katholieken kerkbouw. Millioenen werden er aan ten koste gelegd en binnen een paar jaar tijds door de Geloovigen opgebracht.

Goedgeefsch zijn de Amerikanen in hooge mate, op de eerste plaats waar het den eeredienst geldt van God.

En niet alleen de Katholieken, ook de Protestanten en Israëlieten eeren hun Godsdienst door prachtige kerken te bouwen.

De *St. John the Divine*, de Kathedraal der Protestantsch Episcopalen, wedijvert met de Katholieke St. Patrick.

Ja, in de Vereenigde Staten, evenals in Engeland, hebben de Protestanten ook Cathedralen, Bisschoppen en Priesters, en een eeredienst, welke in pompa niet voor de Katholieke ceremonies behoeft onder te doen. Zij staan, wat de hoofdstrooming betreft, volstrekt niet vijandig tegenover de Katholieke Kerk, maar toonen duidelijk een groote toenadering. Zij zoeken de waarheid, die vereent, en trachten tot volle overtuiging te komen van Gods geopenbaarde leer.

Een paar jaar geleden hielden de Protestanten der Vereenigde Staten een Wereldcongres te Chicago en zochten daarbij meer aansluiting bij Rome.

De bekeeringen onder hen zijn zeer talrijk.

De Katholieke Kerk gaat in de Nieuwe Wereld een schoone toekomst te gemoet. Door de hulp van Amerika zal Gods Rijk zich uitbreiden op aarde.

Op het oogenblik is de Zending voor de Koloniën en Amerikaansche eilanden nog voor een goed deel in handen der Protestanten. Maar de Katholieke Missie begint zich toch ook al geleidelijk aan uit te breiden. Zij neemt toe met de afname van het fanatisme in Amerika. De nuchtere Amerikaan moet ten slotte zijn oogen openen voor de Waarheid, zoodra hij door verstandelijke voorlichting zijn geest heeft los kunnen maken van fanatieke vooroordeelen tegen de Kerk van Christus. W.

ondeugden, in het leven geroepen door de gevallen menschennatuur, zijn in dezen oorlogstijd vertroeteld en wisten door haar verleidende stem talrijke eerlijke handelslieden in haar strikken te vangen, mannen, die vroeger, zonder strijd haast, aan de bekoring konden weerstaan. Zij, die eertijds geen duimbreed zouden kunnen afwijken van dien waren weg, zonder dat er onmiddellijk een inwendige vermaanstem op reageerde, laten thans het waarschuwend geluid van dien regulateur overschreeuwen door de meer verlokkende stem van het ruw egoïsme.

Ook onze Curaçaosche maatschappij is aangestoken door dezen kanker, ook onder ons zet zich deze zedelijke ontaarding vast, waaraan de oorlogsomstandigheden een verhoogde groeikracht verleenden.

Is het niet alom bekend, dat een onmatig winstbejag, een onverzadigbare woekerzucht onzen handel beheerscht? Wie ondervindt het niet dagelijks, dat de hoog opgedreven prijs der koopwaren en levensmiddelen in dienst staat van een ongebreidelde hebzucht? Er zijn artikelen, wier tegenwoordige prijs zoo abnormaal is opgevoerd, dat eenieder aanstonds de onevenredigheid begrijpt tusschen de waarde, vermeerderd met productie- en buitengewone vrachtkosten en de gevraagde koopsom. Deze lieden, die men volgens het kerkelijk, vaak ook het burgerlijk recht tot de klasse der woekeraars kan rekenen, buiten den noodtoestand hunner medemenschen uit om hun geldbuidel te vullen; zij verrijken zich ten koste hunner broeders en schijnen niet te begrijpen, dat deze woekerwinst uit bloed-geld wordt bijeengebracht. Zij zijn de trouwe beoefenaars van het egoïstisch handelsbeginsel, dat reeds in het Romeinsch privaatrecht was ingeburgerd: een zaak is zooveel waard als zij maar bij verkoop kan opbrengen. M. a. w. in rond Hollandsch gezegd: Neem er voor, wat je maar krijgen kan.

En toch bestaat er een rechtvaardige prijs van handelsartikelen. De stelregel, door den H. Thomas van Aquino neergeschreven, 1) heeft een eereplaats verworven in het germaansch-christelijk recht. Hij luidt aldus: „Wanneer de prijs de waarde eener zaak te boven gaat, wordt de gelijkheid der rechtvaardigheid weggenomen. En daarom is het onrechtvaardig en verboden een zaak duurder te verkoopen dan haar waarde is. Toevalligerwijze kan nu een zaak meer waarde voor iemand bezitten, zoowel voor den verkooper als voor den kooper."

Voor den verkooper wordt de waarde b.v. verhoogd door een bijzondere, degelijk gegronde gehechtheid aan een zaak. Iemand, die een geschenk, een gedachtenis zou verkoopen of een voorwerp, waaraan hij buitengewone werkkracht heeft besteed, mag voor het gemis daarvan een hoogeren prijs vragen; immers deze bijzondere waarde is ook zijn bezit. „Maar," gaat St. Thomas verder, „wanneer de zaak door den kooper hooger wordt aangeslagen en gewaardeerd, b.v. omdat hij haar meer noodig heeft en er bijzonder door geholpen wordt, *terwijl de verkooper daardoor geen schade lijdt*, dan mag deze het grootere voordeel, wat zijn klant geniet, niet in rekening brengen. Dit immers is iets, wat buiten den verkooper staat, is niet iets van hem zelf. En niemand kan iets verkoopen, wat hem niet toebehoort, wat niet zijn bezit is."

Deze woorden laten aan duidelijkheid niets te wenschen over. De noodtoestand, waardoor aan iemand een bepaald artikel meer waard is omdat hij het noodig heeft, geeft den koopman geen rechtstitel, den prijs hiervan te verhoogen. Hij zou in zoo'n geval geld vragen voor „iets wat niet van hem is," waarvoor hij ook niets levert en begaat dus diefstal.

Dit beginsel geldt voor alle tijden, in normale en buitengewone omstandigheden. De eerlijke koophandel, die vasthoudt aan het evenwaardig ruilen van koopwaren voor geld, behoort aan geen schommelingen van bijzondere tijdsomstandigheden onderhevig te zijn, wat aangaat zijn beginselen.

Men begrijpe ons goed. Wij beweren niet, dat eeuwig en altijd de prijs der handelsartikelen gelijk zou moeten blijven, dat ware onzin; neen, de koopman, die steeds naar den heerschenden marktprijs opkoopt, behoeft geen schade daarop te lijden en mag deze met een redelijke winst van de hand doen.

Ook de hoogere waarde, die een artikel verkrijgt, doordat arbeid en energie er een hoogere geschiktheid of verbetering aan geschonken hebben, de moeiten en kosten om een handelswaar te verkrijgen, mogen door hem, mits op behoorlijke wijze, in rekening worden gebracht. En wanneer de schaarschte van goederen een aanmerkelijke duurte in het leven heeft geroepen, — iets waartegen over ook de koopman machteloos staat — gaat hij vrij uit, wanneer hij zijn inkoopsprijs met een rechtvaardigen handelswinst, die natuurlijk niet steeds mathematisch kan worden aangegeven, bezwaart.

Maar wat wij beweerden is dit, dat in oorlog of vrede, bij duurte of overvloed de handelsman zich moet vasthouden aan denzelfden stelregel van eerlijkheid en geen hebzuchtig misbruik mag maken van den nood der tijden. Waar wij tegen opkomen, wat wij scherp critiseeren en afkeuren, is juist dit onrechtvaardig profiteeren van het heerschend gebrek, het schandelijk benutten van den huidigen noodtoestand. Voedsel en kleeding hebben de menschen noodig, zij kunnen er niet buiten en daarom vragen sommige kooplieden enorme prijzen, die absoluut in geen evenredigheid staan met de waarde van het artikel. In deze griepperiode werd er hier en daar op voedingsmiddelen als eieren, melk en vleesch wat „opgelegd"; „de menschen betalen het toch wel, ze hebben het immers noodig."

De ongemotiveerde prijsopdrijving van artikelen, die men vóór den oorlog reeds voor een matige koopsom had opgeslagen, is onrechtvaardig. Welken titel kan men voor deze prijsverhooging aanvoeren? Omdat anderen het ook doen? Is dan de zondige daad van uw medekoopman ooit een reden dat slechte voorbeeld na te volgen? Hier geldt ook geen excuus met een beroep op oneerlijke concurrentie; deze, zelf gegrondvest op de beginselen der christelijke moraal, gebiedt nooit de orde der zedelijkheid te verkrachten. Waar *zij* de gerechtigheid geweld aandoen, is uw standvastige houding, uw grootere klandtitie de „vloek der booze daad", die het onrecht op den voet volgt.

Onrechtvaardig is het opkoopen en opslaan, het achterhouden van benoodigde artikelen, vooral van levensmiddelen, om aldus een tekort in het leven te roepen en zoo een reden (?) aanwezig te zien hoogere prijzen te kunnen bedingen. Zij, die aldus handelen, schrappen alle rechtvaardigheid, alle maatschappelijk gevoel uit hun levensboek weg; zij bezondigen zich aan de samenleving en verdienen de straf, welke ook in Nederland wordt toegepast, dat hun waren worden in beslag genomen om door de Overheid zelve aan het volk te worden verkocht.

Onrechtvaardig zijn de praktijken van hen, die door een kapitaal overvragen hun klanten eens „aan den tand willen voelen." Dingt men niet af of volgt slechts een zwak protest, dan is de kooper het arme slachtoffer, soms na een opgesmukt verhaal van hooge vrachtprijzen in deze dure tijden. Doch het gebeurt ook, dat de kooper den afzetters-truc voelt en begrijpt; hij weigert het te koopen en gaat heen. Dan komt de aap uit de mouw; men houdt hem staande en het voorwerp, dat eerst een rijksdaalder moest kosten om de „dure tijden" wordt ten slotte voor een gulden aangeboden.

Zijn dit eerlijke handelspraktijken?

Voor hen, die buiten de christelijke gedachte leven of in den handel de christelijke beginselen wegcijferen en zich vastklampen aan het hardklinkende „handel is handel," moeten de boven aangehaalde woorden van S. Thomas, aan het natuurrecht ontleend, een norma van gerechtigheid bevatten, waarnaar hun handel zich heeft te richten. Bij sommigen zal misschien ook de natuurlijke deugd van menschlievendheid nog gewicht in de schaal werpen. Doch voor de katholieken en voor hen, die hun christelijke leer practisch beleven, hangt naast de rechtvaardigheid nog een ander richtsnoer voor hun handelsdaden. Ook de christelijke naastenliefde heeft haar eischen en zet zich schrap tegen de onmeedoogende uitzuiging van den evenmensch. De wet der Liefde legt haar belijders op, hun naaste in den nood bij te staan, hem te helpen, geestelijk en stoffelijk. En door de gewraakte practijken gaat men dwars tegen dit gebod in, benadeelt men den naaste in zijn tijdelijk, niet zelden ook — als gevolg — in zijn geestelijke goederen. Wij noemen hier slechts ontevredenheid, ergernis om 't slechte voorbeeld en al de rampen, die de aldus veroorzaakte armoede kan na zich sleepen. Het axioma: „in de kerk katholiek of christelijk, buiten de kerk handelsman" heeft een valschen ondergrond.

Mogen zij toch vooral bedenken, dat het aardsch bezit slechts een *middel* is voor den mensch en de maatschappij om hun doel te bereiken en dat de wereldsche goederen, door God aan zijn kinderen geschonken tot levensonderhoud en geoorloofd genot, nooit mogen misbruikt worden tot eigen hebzucht of tot nadeel van lichaam en ziel van den evennaaste. Zij, die Gods regeling in deze voorbijzien, lijden schade aan hun onsterfelijke ziel, die meer waarde heeft dan de geheele wereld, wier bezit hun dan niets zal baten.

1) Summa Theol. 2, 2. Q. 77. Art. I.

HOHENZOLLERN EN HABSBURG.

I.

De wapenstilstand, begin November gesloten tusschen Oostenrijk en de geallieërden en op 11 November tusschen de Entente, Amerika eenerzijds en Duitschland anderzijds, heeft in beide verslagen landen een omwenteling teweeggebracht, waardoor de regeerende vorstenhuizen hun kroon hebben verloren en afstand deden van den troon.

De Duitsche keizer, thans Graaf Wilhelm Hohenzollern, onderteekende te Spa het stuk, dat zijn abdicatie inhield en ook de Kroonprins zette er zijn naam onder. Daarmee is er een einde gekomen aan het bestuur der Hohenzollern, over wie wij enkele historische bijzonderheden geven.

De naam Hohenzollern is ontleend aan een bergslot, Zollern genaamd, dat 2 Km. ten Zuiden van de stad Hechingen op den 866 M. hoogen Zollerberg ligt. Hier is ook de stamburcht van het vorstelijk, later koninklijk en keizerlijk geslacht, die in de 9e eeuw gebouwd is door den Zwabischen graaf Thassilo, den stamvader van de Hohenzollern. Van dit oorspronkelijk slot, dat meermalen tijdens oorlogen verwoest is, bestaat alleen nog maar de oude St. Michaëlskapel. Koning Frederik Wilhelm IV van Pruisen liet het echter volgens den 14e eeuwschen stijl restaureeren.

In 1417 verkocht keizer Sigismund aan Frederik VI van Hohenzollern, die alle vroegere bezittingen van het stamhuis weer vereenigde, het markgraafschap Brandenburg, waardoor de keurvorsttitel op de familie overging. Een zijner opvolgers, Johan Sigismund, vereenigde in 1618 Oost Pruisen met Brandenburg. De groote keurvorst Frederik Willem (1640—'88) hechtte na den Westfaalschen vrede in 1648 het grootste deel van Achter-Pommeren met de bisdommen Maagdenburg, Halberstadt, Minden en Camin aan zijn rijk, erfde de graafschappen Kleef en Mark, maakte door het verdrag van Welau (1657) Oost-Pruisen geheel van Polen onafhankelijk en bevestigde zich in het bezit van O. Pommeren. Hij is de eerste grondlegger van Pruisens macht geweest. Zijn zoon, Frederik III, verwierf van keizer Leopold om de vele bewezen diensten, in 1701 den koningstitel onder den naam Frederik I. Het geërfde prinsdom Oranje ruilde hij in 1702 in tegen 't overkwartier van Gelder, de graafschappen Moers en Lingen en het vorstendom Neufchâtel.

Onder diens zoon Frederik Wilhelm I (1713—'40) deed vooral het militarisme zijn intocht in het koninkrijk. Hij was de man, die een lijfwacht van reuzen om zich heen schiep, wiens genoegen het was zijn leger van 80,000 stokrechte soldaten te zien paradeeren. Hij vergrootte zijn rijk met Vóór-Pommeren en liet het in bloei over aan zijn zoon, Frederik II, bijgenaamd den Groote, die van 1740—'86 regeerde. Deze voerde tegen Maria Theresia de Silezische oorlogen en wist zijn land op te werken tot een grootmacht door den zevenjarigen oorlog (1756—'63). Talentvol bestuurder, energiek veldheer en geniaal staatsman, heeft hij zijn schitterenden naam doen verbleeken door de eerste verdeeling van Polen, waaraan hij de grootste schuld heeft gehad. West-Pruisen en Ermeland voegde hij bij zijn rijk. Onder zijn neef en opvolger had de 2e en 3e verdeeling van Polen plaats, waarbij Posen, de steden Dantzig en Thorn en het hertogdom Warschau, wat in 1815 aan Rusland werd afgestaan, aan Pruisen kwam.

Gedurende de Napoleontische oorlogen streed Pruisen in de Coalities mee en verwierf op het Congres van Weenen de helft van het koninkrijk Saksen, Posen (voorgoed), Zweedsch-Pommeren, de Rijnprovincie en Westfalen; Oost-Friesland moest het aan Hannover en Luxemburg aan Denemarken afstaan. In den Krimoorlog en den Ital.-Oostenrijkschen oorlog bleef het neutraal, doch voerde met behulp van Oostenrijk in 1864 krijg tegen Denemarken, wien het Sleeswijk-Holstein afnam, keerde zich in '66 tegen Oostenrijk zelf om de hegemonie in de Duitsche landen, die het verwierf, kwam aan het hoofd te staan van den Noord-Duitschen bond en in den oorlog van '70 ook aan de spits der Zuid-Duitsche staten. Het won den oorlog tegen Frankrijk en hechtte het Rijksland (Elsas-Lotharingen) aan zijn gebied. De Koning van Pruisen werd erfelijk Keizer van het Duitsche Rijk.

Keizer Wilhelm I regeerde tot '88, zijn zoon stierf na een kort bestuur in datzelfde jaar, waarna Keizer Wilhelm II op den troon kwam. Deze heeft ontegenzeggelijk zijn land tot hoogen bloei gebracht, een koloniaal gebied gevestigd en 26 jaren zijn rijk in vrede weten te bewaren. Op zijn zilveren regeeringsjubileum werd hij gehuldigd door geheel de wereld als de „Friedenskaiser."

De geschiedenis zal eens over zijn houding kunnen oordeelen aangaande het uitbreken van dezen oorlog; er zijn te veel factoren daaromtrent nog in het duister gehuld. Maar terwijl men zijn huidig lot tragisch kan noemen, mag men het Duitsche volk toch gelukwenschen, dat het van een vorst als den Kroonprins verschoond is gebleven.

De Pruisische arm rustte loodzwaar op het volk en de Hohenzollern, die, met den sabel rinkelend, van Pruisen een militairen staat hebben gemaakt, begingen de groote fout aan het volk zijn rechtvaardige eischen te onthouden. Te laat werd dit erkend en het heeft zich thans gewroken.

Nederland.

Zooals de vorige week reeds de berichten luidden, hebben in Holland de Socialisten partij willen trekken van de algemeene revolutiezucht in Europa, van de ontevredenheid in het leger, dat vier jaren aan de grenzen heeft gelegen en van den treurigen levensmiddelentoestand. Wij geven nu de daarover ontvangen telegrammen weer, doch aangezien er meestal geen datum bij vermeld staat (we krijgen weer telegrammen van een week geleden, ja zelfs nog van vóór den wapenstilstand) kunnen wij geen chronologische opeenvolging geven.

De algemeene indruk is, dat het oproer een groot fiasco is geweest en dat de regeering, die blijkbaar haar maatregelen reeds genomen had, den toestand volkomen meester is.

Parijs meldde, dat de regeering in Den Haag een dringend beroep heeft gedaan op de burgers om in deze ernstige crisis samen te werken. De minderheid tracht het bestuur in handen te krijgen, doch de regeering wil overal gezag en orde handhaven.

Uit Amsterdam werd vernomen, dat de vrijwillige landstorm, die wel niet dienstplichtig is, is opgeroepen evenals in 1914. Dit volgens de „Telegraaf."

Londen vertelde, dat de crisis zeer hevig is en een revolutie kan verwacht worden, tenzij het de Regeering gelukt, de agitatie van P. J. Troelstra en andere socialisten, die breede rijen arbeiders achter zich hebben, te bedwingen. In Bestuurskringen is men ontsteld over de socialistische pogingen tot een revolutie; alle maatregelen zijn genomen om de orde te bewaren, doch er heerscht groote ontevredenheid, ook vooral in het leger en onder de politie en er zijn aanwijzingen, dat elk oogenblik de toestand kan worden zooals in Duitschland.

Londen. De laatste telegrammen deelen mee, dat de toestand aanmerkelijk verbeterd is, ofschoon de opgewondenheid nog niet bedaard is. Koningin Wilhelmina reed Donderdag (14 of 21 Nov.?) in een open rijtuig uit en werd door de menigte luid toegejuicht.

Londen 17 Nov. Ondanks de gunstigere berichten, dat de toestand in Holland verbeterd is, hebben gisteren weer opstootjes en wanordelijkheden plaats gehad. Een telegram uit A'dam zegt, dat de pogingen der socialisten om hun makkers uit de gevangenis te bevrijden, mislukt zijn. Vier personen werden gedood en 14 gewond in de straatgevechten die daarbij plaats grepen.

De werklieden weigeren een aansluiting bij de revolutionairen. In Amsterdam werden 3 personen gedood en acht gewond bij een gevecht met de politie.

Troelstra zeide, dat hij met energie doch kalm zijn plannen zal doorzetten.

Tot voorzitter v. d. Tweede Kamer is gekozen mr. C. Fock (U. L.); tot ondervoorzitter de heer D. Koolen (R. K.); als derde voorzitter Jhr. D. de Geer (C. H.).

WAPENSTILSTAND.

Langzamerhand komt er ook 'n soort rustige toon in de telegrammen; overal is men verheugd over het einde van den bloedigen strijd en verlangt men naar het slot van het laatste bedrijf, om dan de zegeningen van den vrede te kunnen genieten.

In Frankrijk vooral, dat den zwaarsten last heeft gedragen, is alles vol jubel. Feesten te Parijs, feesten heel het land door. Elzas-Lotharingen heeft men terug ontvangen en dit maakt de grootste vreugde uit. Een groote optocht is er gehouden onder den „Arc de Triomphe" door; Poincaré, Clemenceau, Maarschalk Foch en Pétain hielden patriotische redevoeringen, de Elzas-Lotharingsche kleuren werden onder stormachtig gejuich vertoond enz. Dezer dagen hebben de overwinnende Fransche generaals hun zegevierenden intocht in Metz en Straatsburg gehouden. De twee provincies worden reeds gedeeltelijk bezet en krijgen elk een gouverneur.

In België heerscht ook- en misschien met nog meer recht- een uitbundige vreugde. Brussel en Antwerpen zijn bevrijd en hebben hun vorsten ontvangen onder klokgelui en feestgezang. Burgemeester Max, zoolang gevangen gezeten, was er thans ook bij: overal worden Te Deum's gezongen tot dank voor de herkregen vrijheid.

In Duitschland, dat zich tot een groote Republiek heeft omgevormd, is het volgens Berlijn rustig. De vorsten hebben allen afstand gedaan en de regeering doet haar best het volk kalm te houden. Amerika beloofde voedsel te zullen sturen, wanneer er orde heerscht; het volk beslist dus zelf over de oplossing van de maagkwestie. Hindenburg die in Cassel vertoeft, leidt nog steeds de demobilisatie en is de held van het volk gebleven. Aan de vervulling der wapenstilstandsvoorwaarden wordt geleidelijk voldaan. Tirpitz is naar Zwitserland gevlucht, Mackensen met zijn troepen, uit Roemenië komend, in Hongarije ontwapend; Poolsche officieren kwamen in Posen om afstand van de stad te vragen.

De vloot der alliés ligt bij Constantinopel en is door de Dardanellen heengevaren. Roemenië heeft, volgens een telegram, den oorlog aan Duitschland verklaard, waarschijnlijk om zich zoo weer bij de Entente te voegen.

Wilson wil spoedig naar Frankrijk komen, Roosevelt ook om het graf van zijn zoon te bezoeken. Lansing zal als gevolmachtigde op de vredesconferentie optreden, Erzberger waarschijnlijk van Duitschen kant. De krijgsgevangenen in Duitschland gaan bij duizendtallen tegelijk naar Frankrijk en worden voorzien van voedsel voor 3 dagen. De Noorsche vloot heeft tijdens den oorlog 1,250,000 ton scheepsruimte verloren. Thans is bekend geworden, dat uitputting en gebrek aan mannen en munitie den doorslag heeft gegeven bij het vragen van den wapenstilstand.

Berichten uit de Kolonie.

Hoog Bezoek.

Donderdag heeft de H. E. G. heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, het St. Thomascollege en de St. Vincentiusschool te Otrabanda bezocht.

Eerw. Zuster Maria Gonzales. †

Zondagavond stierf in het St. Elisabethsgasthuis rustig en kalm de Eerw. Zuster M. GONZALES, die op Curaçao verlichting was komen zoeken in haar smartelijke ziekte.

Op 10 Nov. met de Estelle hier aangekomen, heeft zij reeds na een week het aardsche met het hemelsche verwisseld.

Eenvoudig en opgeruimd, heeft Zuster Gonzales zich steeds met den grootsten ijver van haar taak gekweten. Het onderwijs der jeugd was de levensarbeid, waarvoor zij alles over had en haar krachten niet spaarde. Bij de eerste Dominicanessen, die naar S. Martin werden afgezonden, behoorend, heeft zij aldaar gedurende 28 jaar in blijdschap en vrede des harten haar Goddelijken Meester gediend. Iedereen op Simpsonsbay en te Philipsburg kende haar vroolijk en levendig karakter en prees haar goedheid. Gedurende drie jaar heeft zij hulp verleend op Aruba en aldaar het Dominicanessenklooster helpen stichten.

Moge God, voor Wien niemand onbeloond werkt, aan zijn trouwe dienstmaagd, de onvergankelijke kroon des hemels reeds hebben geschonken.

Zuster M. Gonzales, in de wereld MARIA JOHANNA EYKENBROEK, werd geboren te Schiedam den 14en December 1863. Den 11en Dec. 1881 ontving zij het habijt in de Congregatie v/d H. Catharina van Siena te Voorschoten en deed een jaar later haar H. Geloften. Na eenige jaren werkzaam te zijn geweest aan den leerschool te den Helder en in het weeshuis te Rotterdam, vertrok zij vol apostolischen ijver naar West Indië den 3 Mei 1890.

Maandagmiddag om 5 uur verrichtte Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE in de kapel van het Hospitaal de lijkplechtigheden, daarbij geassisteerd door den H. E. pater Vicarius G. WOLSKY en den Z. E. pastoor J. GIJLSWIJK.

In den langen begrafenisstoet werden opgemerkt de H.E.G. H. Gouverneur met zijn adjudant, talrijke Ordebroeders van Zuster Gonzales, verscheidene Eerw. fraters en Katholieke heeren, die allen aan de betreurde doode de laatste eer wilden bewijzen.

Mordy S. L. Maduro. ✠

De kabel bracht deze week het droevige bericht, dat de geachte ingezetene onzer kolonie, de heer MORDY S. L. MADURO op zijn reis naar hier aan boord van de „Philadelphia" is gestorven.

Lange jaren oefende de overledene het gewichtig ambt uit van President van den Kolonialen Raad, was Voorzitter van de Schoolcommissie en lid van verschillende corporaties. Op het gebied van weldadigheid had zijn naam een goeden klank. In den heer Maduro gaat dan ook iemand heen, wiens gemis alhier terdege zal gevoeld worden.

Aan de treurende familie, die wel wordt bezocht in dezen tijd, betuigen wij onze hartelijke deelneming.

Officiëele berichten.

De heer J. A. Gravestein is voor den tijd van twee jaren benoemd tot Rechter-Commissaris, belast met de instructie van strafzaken bij den Raad van Justitie op St. Martin N. G.

Ter voorziening in de vacature, ontstaan door het overlijden van den heer J. J. Wathey, is tot lid van den Voogdijraad op St. Martin N. G. benoemd de heer O. L. van Romont.

Aan Mej. A. J. Dussel, onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier, is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan Mej. Maud Hassell, hulponderwijzeres eerste klasse aan de openbare school te Windwardside op Saba, is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof verleend, en Mej. Olive Johnson is tijdelijk werkzaam gesteld als kweekelinge aan die school.

Aan den eersten kommies tweede klasse op Aruba F. H. van Dinter is om gewichtige redenen veertien dagen verlof naar Curaçao verleend.

De districtmeester van het 4e district op Bonaire L. F. S. van der Dijs is in activiteit hersteld.

Aan den boschwachter op Bonaire Jan Gerarda is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofverlenging verleend.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Bonaire J. Samson is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De fuselier J. J. Deiss is tijdelijk werkzaam gesteld als agent van politie tweede klasse.

Aan den onderwijzer [illegible] aan de Hendrikschool alhier S. van de Vrede is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den boschwachter tweede klasse op Bonaire L. P. Hart, tijd. belast met de betrekking van hulpopzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk aldaar, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en Vesilvius Adoptie is tijdelijk belast met de betrekking van hulpopzichter bij genoemden toren.

Mej. J. C. Statius Muller, in het bezit eener akte als onderwijzeres derde klasse, is voor het tijdvak tot de kerstvacantie in December a.s. werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool alhier.

De officier van gezondheid der tweede klasse bij het garnizoen alhier M. C. Henriquez, arts, is tijdelijk gedetacheerd naar Bonaire tot het verleenen van geneeskundige hulp aldaar.

Aan den inspecteur van het onderwijs H. Meerdink is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den tijdelijk agent van politie tweede klasse A. M. Hart is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De agent van politie eerste klasse J. B. de Lauw is teruggesteld tot agent van politie tweede klasse.

Blijkens ontvangen kennisgeving van Z. E. den Minister van Koloniën is bij koninklijk besluit van 13 Sept. 1918, No. 59, de heer L. Côte erkend en toegelaten als Consul-Generaal van Frankrijk te Rotterdam, o. m. voor de Nederlandsche Antillen.

Liefdadigheid.

Een 50-tal ingezetenen onzer Kolonie hebben de som van f 122 bijeengebracht, die zij sullen afdragen aan het Belgische-weezenfonds in Den Haag.

Een sympathieke daad ten opzichte der arme kleinen, kinderen van een heldenvolk.

Estelle.

Dinsdagmiddag om vijf uur zou deze paketschoener vertrekken, toen plotseling van hooger hand het bevel kwam: blijven.

De passagiers, die natuurlijk allen aan boord waren, konden het schip weer verlaten. Er schijnt op het laatste oogenblik nog bericht van Bonaire te zijn gekomen om medische hulp, want Woensdagmiddag bij het vertrek der „Estelle" zagen wij op het dek Dr. Henriquez, die naar Bonaire vertrok. Ook de beide Eerw. Zusters Dominicanessen, die Zuster Gonzales hierheen hadden begeleid, vertrokken met deze gelegenheid weer naar St. Martin.

Dat bericht, zeiden wij, moet op het laatste oogenblik zijn aangekomen, want wij kunnen niet onderstellen, dat men anders de passagiers zoo lang aan boord van de „Estelle", zou hebben doen blijven, wier vertrek om 4 uur men aan de reizigers had aangezegd.

Wachten duurt lang, ook aan boord van een schoener. Een juiste opgave van den vertrektijd ware voor de passagiers wel gewenscht.

Vlaggen halfstok.

Dagen achtereen kon men in de haven de schepen zien met vlag halfstok; ook de binnenkomende of uitgaande lieten hun vaderlandsche kleuren niet fier uitwapperen. Rouw over de dooden, die in eenigerlei betrekking stonden tot het havenbedrijf, was oorzaak van deze droeve manifestatie. De laatste dagen echter hangt het dundoek weer hoog in den mast.

Een gelukkig teeken.

Drukkere Scheepvaart.

Men zou haast gaan denken, dat het einde van den oorlog in de scheepvaart te bemerken is. Maandagmorgen kwam de Spaansche boot „Legaspi" binnen en gingen de „Zulia" en de „Merida" uit; Woensdag zagen we drie steamers, de „Maracaibo", de „S. Christiana" en de „Guarico" en vandaag verwacht men de „Philadelphia."

Ook onder de zeilschepen is er meer vertier. Was het de vorige weken slap, waaraan windstilte en misschien ook de Spaansche griep schuld hadden, deze week ligt de loods-motorboot haast niet vastgemeerd en heeft de eenige actief optredende loods de handen vol. Kwamen er den 6en, 7en, 9en en 13en November geen, den 8sten slechts één schoener binnen, op den 15en en 17en werden er vijf goletten binnengesleept.

Verdronken.

Deze week Maandag heeft de politie uit de haven het lijk opgehaald van een vrouw, die reeds eenige dagen haar huis had verlaten. Zij had gezegd een bezoek te brengen aan haar moeder.

Het lijk, dat reeds in staat van ontbinding verkeerde, is na volbrachte lijkschouwing ter aarde besteld.

N. V. Holl. Bank voor W. Indië.

Naar de Cur. Ct. meedeelt is bovengenoemde N. V. te Amsterdam opgericht en is de acte daarvan opgenomen in de Ned. Stc. van 9 Sept. 1918.

Kapitaal: f 5.000.000, verdeeld in 4950 gewone en 50 preferente aandeelen van f 1000.

Directeur: Mr. Dr. W. Dijckmeester.

Commissarissen: Mr. Dr. G. J. Fabius, J. van Hasselt, A. Muller en Mr. Dr. C. F. Schoch.

Doel: 1. het uitoefenen van het bankiersbedrijf in den ruimsten zin des woords, meer in het bijsonder ter bevordering van het handels-geld- en wisselverkeer van de Nederlandsch West Indische koloniën en de haar omringende landen en eilanden met Nederland en andere landen; het in leven roepen van of het deelnemen aan andere ondernemingen; 3. het uitvoeren van opdrachten voor rekening van derden.

De Vennootschap kan kantoren oprichten in de kolonie Curaçao, in de Staten van Zuid- en Midden-Amerika, op de eilanden in de Caraïbische Zee en overal waar dat wenschelijk wordt geacht.

Duur: 50 jaren.

Wapenstilstand.

De Gouverneur heeft j.l. Zondag een kabelbericht van Z. Exc. den Minister van Koloniën ontvangen, dat het volgende inhield:

Gedurende den wapenstilstand is het verbod om gewapende koopvaardijschepen in de koloniale havens binnen te laten, opgeheven.

Spaansche Griep.

Bijna vijf weken heeft Koning Griep zijn scepter gezwaaid over het eiland. Thans kunnen wij tot ons genoegen mededeelen, dat ons gisteren van officiëele zijde bericht werd, dat de Influenza-epidemie als nagenoeg tot stilstand gekomen, kan worden beschouwd.

Wel zijn er nog lijders onder behandeling, vooral ook aan complicaties van deze ziekte en ook zijn er nog talrijke zwakken, doch ook deze toestand zal, naar verwacht mag worden, betrekkelijk spoedig verbeteren.

Wij wenschen den volijverigen geneeskundigen dienst van harte geluk met dit succes. Zoo'n vijand, die zich met Pruisischen annexatielust overal vastzet, te overwinnen, is mannenwerk.

Als er iets gebleken is in dezen tijd, dan in het wel dit, dat een dokter voor het derde district in zulke omstandigheden absoluut geen weelde is. De ziekte hunner collega's gaven den doktoren haast te veel werk in handen.

Wat nu de gestorven slachtoffers aangaat, het is wel geweest. Van 24 Oct. — 6 Nov. zijn er 46, van 6 — 13 Nov. 32, van 13 — 20 Nov. 22 menschen overleden alleen in het stadsdistrict. De „kabouter" heeft ze bijna allen op zijn rekening.

De scholen, die j. l. Maandag weer geopend werden, waren toch nog maar matig bezet o. a. kwam in die van het St. Martinusgesticht ongeveer een derde der schooljeugd op.

Ook de Fratersscholen te Otrabanda en die van Fraters en Zusters te Pietermaai haalden geen flink getal.

In de buitendistricten, waar de scholen j. l. Maandag door den Inspecteur v. h. R. K. Bijz. Onderwijs zijn gesloten en ook de volgende week niet zullen worden geopend, was de toestand in het begin dezer week nog anders dan in de stad. In het 1e en 2e nam de ziekte reeds af, in het 3e, 4e en 5e kwamen er nog geregeld nieuwe gevallen bij. Ook hier is thans gelukkig een stilstand ingetreden.

Het aantal dooden op S. Rosa bedroeg 14, op S. Marie 22; Barber verloor zes menschen, waarvan 5 in hun volle levenskracht. Westpunt telde ongeveer 100 zieken en gelukkig nog geen enkel sterfgeval; daar was de toestand reeds veel beter dan voor een dag of tien.

Wanneer wij nu nog een kleine vraag mochten stellen aan de pas ingestelde commissie van Dr. Waterman, dan is het deze. Bestaat er in de buitendistricten ook gelegenheid voor de zieken om op een bewijs van den dokter verstrekende middelen te verkrijgen bij bepaalde adressen gelijk hier in de stad? In dezen tijd kan men toch niet verlangen, dat deze middelen in de stad worden gehaald. Of zoo daar geen depôt is aangewezen, worden er dan soms van tijd tot tijd voorraden heengebracht? Flesschen remedies en poeders zijn er door den Gezondheidsdienst in voldoende aantal heengezonden.

Ook zouden wij het Bestuur v/h ondersteuningfonds v/h A. N. V. willen verzoeken, nog eens in den zak te willen tasten; er heerscht op sommige plaatsen groote armoede en de gelden, waarover het fonds beschikt, komen nooit beter tot hun [illegible] dan juist in deze tijden van algemeenen nood.

De macht van de griep.

Wij lazen in het „Bol. Com.", dat in Bogota op een bepaald moment de ziekte tot 70.000 gevallen was geklommen, in Maracaibo tot 5,000, in New York tot 10 October 81217 gevallen waren geconstateerd, waarvan 10.340 nieuwe op één dag. In Zuid-Afrika verminderde het getal van 20 tot 3 duizend, in Durban trof men 8000 gevallen aan. In Bombay stierven 13.400 slachtsoffers in 1½ maand. In Mexico en Argentinië is alle handel en verkeer gestremd.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Sept.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 6.491.89	f 11.210.38
2e district	Curaçao	125.	—
3e „		—	—
4e „		—	6
5e „		156.87	55.09
Oranjestad	Aruba	168.75	168.50
3e district		15	—
Kralendijk	Bonaire	325.12	517.58
Rincon		2	55.50
Philipsburg St Mart.		2.444.85	286.60
Oranjestad St Eust.		828,	103,50
Bottom	Saba	580,	15,60
Windwards.		600,	—
Totaal		f 11.748.28	f 12.418.55

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7,30 Overzijde.

1. The Golden West — Marche — F Losey
2. Chanson d'Amour — Valse — R Eilenberg
3. l'Africaine — Fantaisie — G Meyerbeer
4. Amorosa — Mazurka 1e uitv. — Navaro
5. Paragraph III — Ouverture 1e uitv. — Suppé
6. De olifant en de mug — 1e uitv — Duo Caracteristique — H Kling
7. No Dudes — Danza — S Madera
8. Victoria — Marsch — G Herold

S. Christina.

Woensdagmorgen kwam deze steamer, die de reis van de langverwachte „Santa Flavia" heeft overgenomen, onze haven binnenvallen. De bonte beschildering deed hem uit de verte reeds als een Amerikaansch stoomschip herkennen. Verscheidene menschen stonden aan den Waterkant en bij het fort om hun opwachting te maken wegens dit eerste bezoek.

Met het S.S. „Philadelphia" zal heden alhier worden aangebracht het stoffelijk overschot van den Heer

Mordy S. L. Maduro.

De teraardebestelling zal plaats hebben heden [illegible]

Curaçao, 23 November 1918.

De familie.

Sterfhuis: **Huize „Fyrment",** Penweg No. 22.

HAVEN-NIEUWS
VAN 16 NOV. — 30 NOV.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	12 Nov.	New York	16 Nov.	New York
Merida	A Johanson	17	Maracaibo	18	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	20	New York	20	Maracaibo
Merida	A Johnson	20	Maracaibo	21	La Guayra
Merida	A Johanson	23	La Guayra	25	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	24	Maracaibo	25	New York
Philadelphia	Goodman	28	New York	24	La Guayra
Samson	Bosse	?	Gulfport	3 Oct	Gulfport
Don Alberto	Acuña	?	Maracaibo	18 Nov	Maracaibo
Vulcanus	Breman	6 Nov	Paramaribo	18	New York
Legaspi	Vives	18	PtoColombia	18	Pto Cabello
SantaChristiaa	June	20	Pto Cabello	20	Pto Colombia
Guarico	Millan	20	Pto Colombia	21	Pto Cabello

Door den ongeregelden dienst en de onzekere dagen van aankomst der booten uit New York, geeft het bovenste lijstje de data slechts bij benadering aan.

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Maria	16 Nov.	Bonaire	*Graciosa*	16 Nov	Maracaibo
Virginia	17	Vela de Coro	*20 de Julio*	16	Aruba
Brion	17	Maracaibo	*Alberta*	16	Aruba
Percy C	17	Aruba	*Lelia*	17	Aruba
Themis	17	Aruba	*Themis*	18	Guadeloupe
Camia	17	Martinique	*Maria*	18	Bonaire
Lelia	18	Bonaire	*Lelia*	19	Aruba
Venetia	19	Maracaibo	*Estelle*	20	Barlovento
Stanley	19	Guadeloupe	*Electra*	20	Vela de Coro
Candida Sofia	20	VeladeCoro	*Percy C*	20	Martinique
Rita Otilia	20	Rio Hacha	*Brion*	22	Maracaibo
PrinsesJuliana	20	La Guayra	*Rita Otilia*	22	Vela de Coro
Segunda Maria	20	Bonaire	*Lelia*	22	Bonaire
Felicidad	21	Maracaibo	*Camia*	22	Maracaibo
Esperansa	21	Vela de Coro			
Lelia	22	Aruba			
Maria	22	Bonaire			

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Oct. 1918 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Oct.	123	16,110	14,740	18	70,931	46,151
Vorige maanden.	1163	165,888	149.245	191	839.337	524.326
Totaal.	1286	181,998	163,985	209	910,268	570,477

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Oct. 1918.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven Levenl.		
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. g.	Vr. g.	in echt	b. echt	H.
Stadsdistrict	18	21	20	19	14	19	2	5	9
2e. district	10	9	11	8	2	0	1	2	1
3e. district	8	16	16	8	2	8	1	0	3
4e. district	1	1	2	0	3	0	0	0	1
5e. district	5	7	7	5	1	4	0	0	3
Totaal	42	54	56	40	22	31	4	7	17

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Oct. zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	18	Aruba	18
Barbados	4	Barbados	1
Bonaire	32	Bonaire	32
Bovenw. eil.	1	Bovenw. eil.	1
Carupano	1	Cuba	1
Cuba	1	Guadeloupe	2
La Guayra	6	La Guayra	5
La Vela de Coro	10	La Vela de Coro	13
Maracaibo	20	Maracaibo	17
Pampatar	1	Martinique	3
Pto Cabello	20	Pampatar	1
Pto Colombia	3	Pto Cabello	16
Pto Rico	1	Pto Columbia	1
Pto Sucre	1	Pto Rico	1
Rio Hacha	3	Pto Sucre	3
Tucacas	1	Rio Hacha	3
		Sto Domingo	1
		Trinidad	3
totaal	123	totaal	122

Buitenland.

Vooruit gezien.

Zoopals men weet, had er half Augustus in het Duitsche hoofdkwartier een groote kroonraad plaats, waarbij ook de Oostenrijksche regeeringspersonen waren vertegenwoordigd. Dat men toen reeds over een wapenstilstand heeft gesproken, is kort daarop in Duitschland uitgelekt. Een medewerker van „De Tijd" in Duitschland schreef hierover het volgende:

„Al heeft nog onlangs een partij waarvan men niet kan zeggen, dat zij niet in den patriarchalen von Hindenburg, maar in den kroonprins en in Ludendorff haar suggestieve leiders telt, Kühlmann tot heengaan gedwongen, omdat hij niet in de beslissende kracht van het militairisme geloofde, thans blijkt die partij zelf niet meer dit geloof te belijden en in het volk overeind te kunnen houden. Zelfs de kroonprins, de eigenlijke auteur van het vliegende woord over „den frisschen en vroolijken krijg" — zijn auteurschap blijkt men in het buitenland minder te kennen — zou op het oogenblik liefst een vrede tot stand zien komen, waarin plaats zou zijn voor de ontwikkeling van alle naties. Immers, zoo redeneert het gezond verstand niet enkel meer in volkskringen, indien nu reeds zooveel bezet land en zooveel Duitsche manschappen moeten worden prijsgegeven, voor welke tegenslagen zullen wij dan het volgend jaar komen te staan, als de Amerikanen in hun volle kracht zullen losbreken? En wie zal de stukken moeten betalen van de door den oorlog verwoeste gebieden in Frankrijk en België voor het geval de Duitsche terugtocht verder wordt voortgezet?

Zoo dringt het steeds dieper tot het bewustzijn door, dat een vrede, nog dit jaar te sluiten, heel wat verkieslijker zou zijn, dan hem af te wachten in een onberekenbaren tijd, wanneer door een ommekeer van den toestand in het nog steeds vulcanische Oosten ook de vrede van Brest-Litofsk van een chimaerische waarde zou zijn geworden.

Ook in kringen, waar men aan de verdedigende kracht van Duitschland nog vele jaren lang niet zou wanhopen — ontveinst men zich echter niet, dat de immer sterker georganiseerde oorlogswil der Ententelanden het, zij het dan ten koste van een gedeeltelijken eigen ondergang, inderdaad op de vernietiging van Duitschland zou laten aankomen.

Er verluidt dan ook, dat bij de jongste ontmoeting der beide keizers in het groote hoofdkwartier niet uitsluitend de Poolsche quaestie en de praktijk van een nauwer bondgenootschap tusschen Duitschland en Oostenrijk zijn besproken, maar ook een nieuw middel, om eindelijk tot den lang begeerden vrede te geraken. Daar echter een nieuw rechtstreeksch vredesvoorstel van Centrale zijde niet meer wel mogelijk is na zooveel mislukkingen op dat gebied, moet zeer ernstig een voorstel tot wapenstilstand op voor beide partijen aannemelijke voorwaarden overwogen zijn. Dit voorstel zou eerst bij het begin van het a.s. winterseizoen worden gedaan, als het weder alle krijgsverrichtingen heeft stilgelegd en de zoogenaamde vijfde winter in de loopgraven dreigt te beginnen. Indien het dan aan de Duitsch-Oostenrijksche strijdkrachten gelukt zou zijn op een bepaald frontgedeelte een zeker succes te behalen, dat voor een beter prestige van het uit te brengen voorstel noodzakelijk wordt geoordeeld, zou bedoeld voorstel niet meer op zich laten wachten. Het zou zonder het hooghartig gebaar met hetwelk het eerste Duitsche vredesvoorstel gepaard ging, een ernstige vingerwijzing bevatten naar de onherstelbare schade, die alle oorlogvoerenden zouden lijden, indien de krijg weer een jaar zou worden voortgezet, en nieuwe kostbare landstreken van Europa zou verwoesten. Na uitdrukkelijke herhaling van het verdedigende karakter der Duitsche krijgsverrichtingen, zou worden voorgesteld, dat ... tier vertrouwelijke besprekingen zouden worden gevoerd over alle vraagstukken, welke tot den oorlog in betrekking staan. Instemming met een door de Centralen te geven zeer ruime opvatting van den volkerenbond — in hoofdzaak bevattend het denkbeeld van Grey — zou de hoofdvoorwaarde tot een vergelijk zijn; tegelijk zou in het voorstel tot den wapenstilstand de bereidheid zijn vervat, om aan België onvoorwaardelijk zijn zelfstandigheid te laten, de aangerichte verwoestingen uit een internationaal fonds te bestrijden, het delibereeren over de ontruiming van de Noord-Fransche gebieden ter uitwisseling met de Duitsche koloniën, de inleiding voor besprekingen, om de Elzas-Lotharingsche quaestie zoodanig op te lossen, dat zij geen angel achterlaat in het eergevoel der Fransche natie, mits ook aan Duitschland zekere koloniale en andere concessies worden gedaan, en eindelijk herziening van den vrede te Brest-Litofsk.

Een Israëlitische universiteit te Jeruzalem.

Volgens Engelsche bladen is de eerste steen gelegd voor deze universiteit te Jeruzalem, welk gebouw zich verheffen zal op den berg Scopus, ten Noorden der stad vanwaar uit men een prachtig gezicht heeft op Jeruzalem, eenerzijds en op de heuvelen van Noab aan den anderen kant. De grond die door den vroegeren eigenaar Sir John Gray Hill te Liverpool reeds bestemd was om te zijn het centrum der Hebreeuwsche wetenschap, werd door den Russischen zionist Goldberg te Wilna gekocht om kort na de verovering van Palestina door de Engelschen aan het Joodsche volk geschonken te worden. Bij de „eerste steenlegging" werden er in overeenstemming met de 12 stammen van Israël 12 steenen gelegd. De eerste metselde Dr. Wurman, voorzitter der Zionistische delegatie in Palestina.

Hooge Prijzen.

De „Arb. Ztg." geeft een overzicht van de prijzen, die men thans in Oostenrijk voor heerenmode-artikelen moet betalen. Als men in sommige winkels de prijzen in de uitstalkast opneemt, wordt men herinnerd aan de juwelierszaken van voor den oorlog. Getallen van drie cijfers zijn al heel gewoon geworden. Een zijden shawl kost 300 kronen, zijden hemden 100 à 300 kronen en cylinderhoeden 200 kronen.

Een linnen boord moet vier à zes kronen kosten; een paar manchetten van 10 kronen is reeds heel goedkoop en voor een linnen front betaalt men 7 tot 10 kronen.

Heerenhandschoenen zijn nauwelijks te krijgen. Een paar van reeleer ziet men voor 45 tot 60 kronen geëtaleerd. Glacé's kosten minstens 80 kronen.

Hoeden, die nog niet eens aanspraak kunnen maken op soliditeit, zijn niet voor minder dan 65 kronen te krijgen; een hoed van betere kwaliteit, hoewel niet slecht, gecombineerd vilt, kost 60 à 80 kronen, terwijl de prijs van nog betere soorten 100 tot 200 kronen bedraagt.

De schuldigen in Duitschland.

„Zoo zeker als wij den oorlog niet gewild hebben — aldus prof. Delbrück in een nummer der Preuss. Jahrbücher — moeten wij toch ook bekennen dat wij in Duitschland een beweging hadden, die den argwaan der andere naties opwekte en door de openbare meening veel te weinig opgemerkt, in ieder geval lang niet scherp genoeg afgewezen werd"...

De Preuss. Jahrb. mogen van zichzelf getuigen, dat zij lang voor den oorlog reeds schreven, dat de Al-Duitschers veel gevaarlijker waren dan de sociaal-democraten, daar dezen Duitschland in oorlog konden brengen, hetgeen anders vermeden zou kunnen worden. De gezant te Washington, Bernstorff, heeft het Al-Duitsch gestook scherp gegispt en toen de heer v. Heydebrand in den Rijksdag zich aan pathetisch chauvinisme te buiten ging, heeft de rijkskanselier von Bethmann Hollweg hem onbarmhartig de les gelezen. Aan verzet heeft het dus niet ontbroken, maar hoe ontzaglijk veel kwaad het Al-Duitsch gedrijf ons gedaan heeft, leerde de oorlog zelf pas goed.

Het beste middel om aan de wereld te toonen, dat Duitschland voor goed en onherroepelijk aan het Al-Duitsche streven de deur heeft gewezen, zou zijn, als de regeering alle Al-Duitsche ophitserijen liet bijeenzamelen en uit de vijandelijke litteratuur het bewijs leverde, hoeveel kwaad deze houding gedaan en hoeveel zij tot de ontbranding van de oorlogscatastrofe bijgedragen heeft.

Rampzalig oorlogsgevolg.

Tot de meest-rampzalige, diepstinwerkende gevolgen van den vreeselijken oorlog behoort voorzeker het feit, dat door den alles ontwrichtenden oorlogstoestand het zedelijk gevoel onder de bevolkingen der oorlogvoerende landen zoo deerlijk kwijnt.

Frankrijk levert van een en ander een troosteloos beeld.

„Nooit heeft het huwelijksleven," aldus „La Croix", in Frankrijk, en misschien wel in de geheele wereld, zulk een crisis doorstaan.

„De lange duur van den oorlog, de verspreiding der huisgezinnen, het ongebonden leven in de kampen, de corruptie achter het front, de ontmoetingen in de ambulances, de gewoonte van echtscheiding gaan de meest heilige banden verbreken en harten van elkander verwijderen, die elkaar steeds zouden hebben blijven beminnen, als ze zulke bekoringen niet hadden moeten doorstaan. Men moet priester, dokter, advocaat zijn om die verschrikkelijke drama's te zien, die zich thans in talrijke families afspelen. De tragische werkelijkheid gaat alles te boven. Met ontzetting ziet men de toekomst tegemoet"....

De duikbootbestrijding.

De Britsche admiraliteit publiceerde onlangs de namen van 150 Duitsche duikbootcommandanten, wier vaartuigen zijn vernield. Deze lijst is nog niet volledig, terwijl ook de O.-H. commandanten niet zijn meegeteld.

116 hunner zijn omgekomen, de overigen zijn gevangen genomen of geïnterneerd, terwijl slechts één er in slaagde naar Duitschland terug te keeren.

Onder de dooden vinden wij den naam van kapitein-luitenant Schwieger, den officier, die op 7 Mei 1915 op de „U. 20" de „Lusitania" torpedeerde. De „U 20" verging in November 1916 op de Deensche kust, maar Schwieger was onder de overlevenden. Zijn tweede vaartuig, de „U. 88", ging in Sept. 1917 met man en muis verloren.

Verder den naam van kapitein-luitenant Rudolf Schneider, die op 19 Aug. 1915 het s s. „Arabic" torpedeerde en dien van den eersten luitenant Siegfried Wachendorf, die op 31 Juli 1917 het s.s. „Belgian Prinse" tot zinken bracht en 40 leden der bemanning deed verdrinken door hen op het dek van den onderzeeër te doen komen en daarna onder te duiken. Zijn duikboot, de „U. 44", werd c.a. 14 dagen na deze daad met man en muis tot zinken gebracht.

Toen en thans.

Kort vóór den wapenstilstand schreef „Le Journal de Genève" het volgende:

Het is thans 48 jaren geleden, dat het keizerrijk Duitschland op een schoonen herfstmorgen op een slagveld in Frankrijk het levenslicht aanschouwde. Nimmer heeft het spreekwoord, dat men den dag niet moet loven voor den avond meer waarheid blijken te bevatten, dan ditmaal het geval is. Deze overwinning, die twee geslachten in Duitschland in een roes heeft gebracht, is ten slotte voor de Duitschers bijzonder noodlottig gebleken. De overwinning bij Sedan heeft de geschiedenis van Duitschland in Europa volkomen ontwricht. Duitschland is sedert dien dag te gelukkig in den strijd geweest en dat was zijn groote ramp. Ook in 1914, toen het ten strijde trok om het in 1871 verlaten werk ten einde te brengen, was het ten tweede male gelukkig. De geschiedenis herhaalt zich zelve. Door de overwinning op het Fransche grondgebied in Augustus 1914 behaald, is de oorlog eindeloos geworden ... heeft de Marne voorbereid, en Charleroi bereidt een nieuw Sedan voor, maar omgekeerd. Op het oogenblik bevangen door vrees voor de debacle, die nadert, roepen de Duitschers uit, dat hun bestaan wordt bedreigd. Dit is waar. Het bestaan van het uit zijn krachten gegroeide Duitschland, dat opgeblazen was door de overwinningen van Sedan en Charleroi, wordt werkelijk bedreigd. De militaire dictatuur is ten ondergang gedoemd.

Priesternood in Frankrijk.

De toestand van het zoo geteisterde Frankrijk zal, hoe langer de oorlog duurt, des te meer zorg baren. Voor den grooten, ontzaglijken arbeid van zijn herstel, die uiterste geestkracht der natie zal vereischen, heeft men niet alleen geleerden, arbeiders, ingenieurs maar vooral priesters noodig.

Indien, zoo schrijft mr. Gibier, bisschop van Versailles, indien het zwaargewonde en uitgeputte Frankrijk gebrek heeft aan priesters, zal het zich niet kunnen herstellen. Terwijl het reeds materieel zeer verzwakt zal zijn, is het dat in moreel opzicht nog veel meer. Vele plaatsen zijn opengevallen in de Fransche geestelijkheid door den oorlog. Duizenden priesters zijn gesneuveld. En hoevelen, die weerkeeren, zullen naar lichaam gebroken zijn, niet meer in staat de zware apostolische taak te hervatten? Er moet dus gezorgd worden voor de toekomst. En de bisschoppen, die den toestand kennen, wenden zich tot de christelijke ouders, die blijkbaar hun kinderen afhouden van het edelste beroep op aarde: de priesterlijke roeping. Frankrijk eischt apostelen, meer dan ooit heeft het die noodig. Er moet overvloed van priesters zijn, zegt de bisschop van Versailles, want daarvan hangt de herbloei van Frankrijk tot waarachtige grootheid af.

Hoe anders was dit in het oude Frankrijk, toen men, opgevoed in de christelijke moraal, begreep, dat de particuliere belangen ondergeschikt waren aan het algemeene belang, toen de familie, het groote gezin, de hechte bouwcel was der maatschappij. Men had toen vertrouwen in de Voorzienigheid, en het vaderland was groot en machtig, stond vooraan door zijn bevolkingscijfer, door de vruchtbaarheid der huisgezinnen, terwijl het nu den zevenden rang inneemt. Een heropbouw der Fransche maatschappij op de immer levende christelijke moraal en levensleer is het eenige heilmiddel van Frankrijk, dat aldus van zelf weer in macht en adeldom den rang te midden der volkeren, welken het zoolang bezet hield, zal innemen.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1 Maart 1917 tot en met 31 Augustus 1917, onder **No. 4346 S** tot en met **No. 3490 T**, zal plaats hebben op Donderdag den 28en November a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 23 Nov. 1918.

De Voorzitter,
C. S. Gorsira.

11